

Dk - DIALOG

Cena 12,– Kč

Pro členy Demokratického klubu zdarma

ÚVODNÍ SLOVO

V bráně roku 2016

Máme za sebou vánoční a novoroční události včetně poselství „pomazaných hlav“. Zvláště v neklidné době považované mnohými za hybridní globální válku stojí za připomenutí, že dosud zřejmě nejpůsobivějším vánočním projevem zůstává poselství britského krále Jiřího VI. z roku 1939, prvního roku 2. světové války.

Poselství následovalo necelé čtyři měsíce po jiné jeho, dnes díky filmovému zpracování z roku 2010 slavnější, rozhlasové řeči, v níž král 3. září oznámil národu vyhlášení války hitlerovskému Německu. Emocionální a motivační dopad vánočního poselství byl zřejmě zcela mimořádný a v mnohém určující pro odhodlanost, odolnost, vytrvalost Britů v těžce nejistých dobách německých útoků.

Své poselství zahájil panovník citátem, který mu naléhavě doporučila manželka, pozdější britská „královna matka“ – mottem básně známé dnes jako „Brána roku“: „Řekl jsem muži, který stál v bráně roku, ‘dej mi světlo, abych mohl vykročit bezpečně do neznáma’, ale on odpověděl, ‘vykroč do temnoty a vlož svou ruku do ruky Boží, to bude pro tebe lepší než světlo a bezpečnější než známá cesta’ – kéž tato všemocná ruka provází a podpoří nás všechny“ ... v nadcházejícím roce nejistoty, o němž nevíme, zda přinese mír, či donutí nás dále bojovat, navázal král.

Kromě vlny pozitivních ohlasů následoval i zájem, o jaký citát to jde, kdo je autorem, aby se ukázalo, že nikdo neví, ani literární odborníci, ani králova choť, která si jej odkudsi opsala; teprve po delší době se vyjevilo, že jde o motto básně, původně nazvané „Bůh ví“, z příležitostné sbírky napsané před více než 30 lety neznámou britskou učitelkou, misionářkou a socioložkou Minnie Louise Haskinsovou.

Haskinsová posléze, po opadnutí zájmu z roku 1939, kdy jí bylo již 64 let, zemřela v ústraní a zapomnění 3. 2. 1957 ve věku 82 let. Měla podivuhodně anonymní život, jehož jedno jediné „drobné“ dílo, jedna myšlenka vyjádřená pouhými několika slovy, pohnulo národem, světem, dějinami.

Kdoví, jak by probíhala válka, jak by se utvářela britská rezistence, kdyby jako Němci vysmívaný a tím jako jejich domněle vlastní trumf v propagandistické válce slov vnímaný „koktavý“ král Jiří V. nevložil si do úst šem myšlenky neznámé ženy, do úst vyléčených z rétorické nedostačivosti jejím vrs-
tevníkem, do té doby rovněž neznámým logopedem samoukem Lionelem Loguem.

I dnes stojíme v bráně roku a neméně než tehdy naši předchůdci bychom si přáli světlo k bezpečnější cestě do nebezpečně nejistého neznáma nadcházejících dní. A i dnes platí, že bezpečnější než světlo vědění a známost cesty je víra v hodnotový systém, ve vyšší princip mravní, v to, co se pod různými jmény vnímá jako prozřetelnost, Bůh, který nám byl zprostředkován v židovskokřesťanském uchopení. A i dnes platí, že osud se může naplnit a misky historických vah se mohou podivuhodně převážít, v rozporu s vědeckým prognózováním i politologickými zkušenostmi, několika málo slovy, několika netušeně významnými činy zdánlivě nevýznamných lidí.

A tak jest si do nového roku přát víru v hodnotový systém, kterým je u nás židovskokřesťanský koncept, a schopnost co největšího počtu lidí tyto hodnoty zastávat a hájit, dosvědčovat jejich pravdivost a relativisticky neustupovat jejich zpochybňování, znevažování a opouštění. To se týká i obrany liberální demokracie, přirozených lidských a občanských práv a našeho ukotvení v západní civilizaci, v Evropské unii a NATO. A týká se to také humanistického, byť racionálně obezřetného přístupu k tomu, čemu se říká migrační krize a co je možná produktem oné globální hybridní války.

Zůstaňme věrní sami sobě a základním hodnotám navzdory tomu, ba právě proto, že náš dočasný vrcholný představitel hovoří a směřuje jinak, podle svého vánočního projevu v duchu „úspěšného budování materiálně technické základny vyspělé socialistické společnosti tentokrát euroskandinávského střihu“ zahrávaje si s démony primitivních davových pudů a vášní, s démony xenofobie, fašizace, zjištěné nestoudné bezcitnosti i ruských uchvácení.

Citát, jímž Jiří V. v důvěře Nejvyššímu (či Všemohoucí slabými ústy svého krále?, jak ještě před pouhými několika desetiletími neostýchali by se veřejně tázat mnozí) podivuhodně podpořil svůj národ v době z nejtěžších, je zvětčen v kapli, v níž je panovník pochován. Též při pohřbu jeho manželky, královny matky v roce 2002 byla „Brána roku“ znovu čtena jako svorník časů.

Nepodceňujme tedy význam svých jen domněle slabých slov, postojů a skuteků a s důvěrou se aktivně postavme výzvám nejistého roku 2016 včetně nebezpečné pseudonormalizace společenského života i nebezpečně deformovaného pojetí „řádu a pořádku“.

Zdeněk Kalvach, leden 2016

I. STANOVISKA DEMOKRATICKÉHO KLUBU

Stanovisko Demokratického klubu č. 62

K vystoupení Miloše Zemana v čínské televizi

Před návštěvou čínského prezidenta v ČR se M. Zeman vyjádřil v televizi ČLR v tom smyslu, že ČR již nebude jednat pod nátlakem USA a EU a bude hájit své národní zájmy. Demokratický klub má za to, že ČR pod takovýmto nátlakem nikdy nejednala. Počínala si v duchu vládní koncepce, která považuje členství v NATO a EU za základ naší bezpečnosti. Slova Miloše Zemana považujeme za vyjádření, které je v rozporu s vládní zahraniční politikou, kterou plně podporujeme. Vítáme spolupráci se všemi státy, a tedy i s Čínou, a to na základě rovnoprávnosti, vzájemné výhodnosti a respektování veškerých platných dohod a závazků. V Praze 12. dubna 2016

DOPIS DK 19. 1. 2016

Vážený pane předsedo vlády,

v posledních týdnech přinesly některé sdělovací prostředky zprávy o stále intenzivnějších aktivitách oddílů tzv. domobrany. Jsou tak označovány nelegálně ozbrojené útvary, které bez nejmenší legislativní opory a pověření otevřeně vyhláší za svůj úkol nejenom obranu našich státních hranic proti narušování ze strany imigrantů, ale také případný zásah do vnitřního politického života a zahraniční politiky České republiky, pokud by neodpovídala jejich ideologickým představám. Rétorika představitelů zmíněných skupin nabývá extremistické povahy, přičemž se nezdřáhají vyhrožovat ozbrojeným vystoupením v případě, že by se naše země v rámci svých členských závazků účastnila některé z vojenských akcí NATO.

Domníváme se, že existence oddílů tzv. domobrany je ve stávající podobě v rozporu s naším právním řádem a že jejich činnost lze kvalifikovat jako přípravu k násilnému svržení demokratického režimu v České republice. Historická zkušenost nás poučila, že podobné polovojskové organizace často předcházejí nastolení autoritářských a totalitních režimů. Výslovné vymezení se proti NATO pak nemůžeme chápat jinak než jako odmítnutí historické integrace do atlantických struktur, která je základním pilířem naší bezpečnosti a svobody po skončení studené války.

Vzhledem k uvedeným okolnostem si Demokratický klub dovoluje vznést na Vás dotaz, zda Vláda České republiky hodlá tyto aktivity tolerovat a umožnit tak případné ohrožení české demokracie. Domníváme se, že je ještě čas proti uvedené hrozbě zasáhnout a podniknout kroky k náležitému legislativnímu vymezení činnosti tzv. domobrany.

S úctou

Prof. RNDr. Ivo Budil, Ph.D., DSc.,
předseda ÚV Demokratického klubu

Z odpovědi vyjímáme:

Z ustanovení § 145 NOZ však vyplývá, že nejsou dovoleny spolky, jejichž účelem je popírat a omezovat osobní, politická nebo jiná práva osob pro jejich národnost, pohlaví, rasu, původ, politické nebo jiné smýšlení, náboženské vyznání a sociální postavení, rozněcovat nenávist a nesnášenlivost, podporovat násilí, anebo je-li účelem spolku řízení orgánu veřejné moci nebo výkonu veřejné správy bez zákonného zmocnění. Rovněž nejsou dovoleny spolky ozbrojené nebo s ozbrojenými složkami; za takové se nepovažují spolky, jejichž členové drží nebo užívají střelné zbraně pro sportovní nebo kulturní účely nebo k výkonu práva myslivosti.

Úřad vlády České republiky

Sekce kabinetu předsedy vlády

Vážený pan
prof. RNDr. Ivo Budil, Ph.D. DSc.
předseda Klubu
Demokratický klub
Fr. Křížka 1
170 00 PRAHA 7

V Praze 1. března 2016
Čj. 3856/2016-OSV

Vážený pane profesore,

z pověření pana předsedy vlády odpovídám na Váš dopis týkající se extremistických domobran.

Na základě vyžádaných podkladů z Ministerstva vnitra Vám sděluji následující skutečnosti.

Mohu Vás ujistit, že Ministerstvo vnitra, Policie ČR a zpravodajské služby věnují tématu zvýšenou pozornost. Ministerstvo vnitra o něm pravidelně informuje ve svých zprávách o extremismu. Případný vznik akceschopných extremistických protiislámských či protimigrantských domobran by představoval jednoznačně bezpečnostní riziko.

V souvislosti s protiislámskými a protimigrantskými domobranami lze zmínit tyto subjekty:

- Pravicově extremistická Národní demokracie, která opakovaně vyzývá ke vzniku domobran. Reálná činnost takovýchto domobran ovšem nebyla zaregistrována. Jedná se zatím pouze o virtuální projekt.
- Neregistrovaná iniciativa Českoslovenští vojáci v záloze za mír (dříve Českoslovenští vojáci v záloze proti válce plánované velením NATO), která proslula radikálními výroky jejích představitelů, vytvářením organizační struktury vojenského typu a organizováním poradních ohňů či různých cvičení. Po vnitřních sporech a odchodu vůdčí postavy Marka Obrtela iniciativa přestala být aktivní. Marek Obrtel navázal spolupráci s Národní demokracií.
- Různé skupiny působící v prostředí sociálních sítí, které hovoří o nutnosti vytváření domobran. Činnost žádné takové reálné domobrany ovšem nebyla dosud zaregistrována.

Pojem domobrany český právní řád nezná, limity takových subjektů vyplývají z právních předpisů České republiky, a to jak z Ústavy ČR, tak z dalších zákonů.

Vážený pane profesore, je možné i to, že se občané budou na prevenci kriminality, např. v místě svého bydliště, podílet jako jednotlivci a nikoliv v rámci registrovaných sdružení. Opět, pokud nebudou porušovat právní předpisy, např. zákon o zbraních a střelivu, o svých podezřeních z páčání trestné činnosti budou informovat policii, nedopouští se ničeho závažného. Jiná situace by byla, pokud by napadali spoluobčany, zastrašovali je apod. V takovém případě by se postupovalo vůči těmto jednotlivcům v souladu s trestním zákoníkem, příp. přestupkovým zákonem.

S úctou

PhDr. Běla Hejná
náměstkyně pro řízení Sekce
kabinetu předsedy vlády

II. Z VALNÉ HROMADY DK A PŘÍSPĚVKY

Průběh VIII. valné hromady Demokratického klubu konané 28. listopadu 2015

Kol. Chalupová zahájila VH. Následovalo vystoupení **hostů myšlenkově blízkých organizací**: Masarykova společnost a Společnost Edvarda Beneše zastoupené kol. Neudorffovou; v zastoupení doc. Broklové jsme vyslechli také informace z Masarykovy společnosti.

Dr. Tomeš nás seznámil se společnostmi Viktora Dyka a JUDr. Emila Háchy, Nadačním fondem Anny a Jaroslava Krejčí a Národním klubem v Praze, který spolupracuje i s Masarykovou společností. Každá společnost má specifické poslání. Úloha Dk je i pro demokratický étos a mravní rozměr vytracený z naší politiky. Zakončil krásnými a aktuálními verši V. Dyka.

Uctění zemřelých členů: Minutou ticha uctila valná hromada vzpomínku na ty, jejichž jména máme v seznamu, i na ty, o nichž jsme se to třeba nedozvěděli: Jan Bartoš, Eva Bártová, Oldřich Černý (Švýcarsko), George Demko (USA), František Filaun, Ema Gottwaldová, Antonie Hančíková, Vladislav Hanák, Karel Harada, Jiří Homola, Alena Hromasová, Ljuba Kaňoková, J. F. Kinda (Austrálie), Josef Kůstka, Jaroslava Kuklíková, Blanka Malá, Jan Petránek, Zdeněk Suda (USA), Josef Šefc, Karel Šimandl, Enrico Todisco (Itálie), Vjačeslav Vinogradov, Alex Wynnyczuk (USA), Louisa ZACPÁLKOVÁ.

Poté byly zvoleny komise mandátová, volební a návrhová a bylo vyhlášeno ukončení volebního aktu.

Zpráva předsedy Dk: Kol. Miroslav Novák naposledy jako předseda pronesl zamyšlení nad dlouhým i zároveň krátkým obdobím. Když nastupoval, byl Dk vnitřně rozdělen a měl i jiné problémy, např. nevyužíval prostředky hospodárně. Cílem byl Dk jednotnější a zavést spolupráci, což se podařilo. Také bylo třeba Klub omladit při zachování důležitého spojení s původními zakladateli.

I když se svět vyvíjí, i spolky se vyvíjejí, ale původní duch by měl zůstat, měli by v něm pracovat i noví lidé, kteří by na něj měli více času. Kol. Novák je profesně zaneprázdněn a částečně mimo republiku, zůstane jako řadový člen. Vzpomněl na tu dobu, jak např. kol. Filaun až do konce života pomáhal Dk, stále máme jeho výsledky. Mladší členové doufejme přistoupí a udrží specifický duch Dk, jak to pěkně vyjádřil kol. Tomeš. Důležitá jsou stanoviska Dk, jimž se aktivně věnuje kol. Friedlaender. Předseda měl i kritické výhrady, ale práce kol. Friedlaendera je důležitá a i nadále doufáme v aktivní účast všech členů politické komise. Diskusní setkání vede kol. Wagner úspěšně s kol. Pavlíkem – klíčovou postavou – je rád, že se účastní i kol. Machová (která není přítomna). Drobná práce pro klub je důležitá; kol. Hainz se aktivně podílí, celkem je dobrý pocit, že Dk žije a bude žít. Odstupující předseda vyjádřil přání, aby byl Dk lepší za jeho nástupců, a poděkoval všem za spolupráci.

Zpráva předsedy politické komise (PK): Kol. Jan Friedlaender popsal činnosti PK především z hlediska přijímání stanovisek – deset stanovisek za letošní rok. Dnes je PK šestičlenná, stanoviska schvaluje většina podle písemných pravidel komise, přičemž předseda Dk, předseda komise, konzultant mají právo sístace, kterého zatím nevyužili. Při neshodách je možno jednat klidně i rozčileně, je to otázka chování. K masové imigraci bylo složité přijmout stanovisko. Ideální by byla celoklubová diskuse, ovšem trvala by neúnosně dlouho. Toto řešení vzhledem k aktuálnosti nebylo možné. Témata dalších stanovisek se budou týkat péče o procesní demokracii, ne jejího praktického fungování. Bylo by dobré zúčastnit se tvorby novely Dk dokumentů, upřesnit vztah demokracie a demokraticismu. Je ohrožena i demokracie procesní, u voleb čelíme náporu situace podobné r. 1938. Měli bychom pokračovat při zpracování otázek a odpovědí o Demokratickém klubu, které zahájil kol. Srbený: novelizovat, připojit další otázky, ale není na to dost času – snad v příštím období.

Zpráva konzultanta: Kol. Zdeněk Pavlík zdůraznil, že je důležité, zda klub plní úkoly, které si zadal. Je to podporovat demokracii a vystupovat proti všemu antidemokratickému. Stál u začátku, kdy se 28. září 1948 sešlo v H. Počernicích šest zakládajících členů, veřejně to nešlo, rozšiřovali mezi sebou materiály. Dk má cíl specifický: společnost je kritická k politickým stranám, tedy Dk je nestranický. Lidé jsou společenšti: mocenskopolitická struktura včetně politických stran, humanitně sociální struktura - jak společnost bude fungovat. V historii byl vážený šaman, pak učitel, lékař apod. Máme problémy při sestavování kandidátek ve volbách – pokud např. ve straně existuje demokratický centralismus – není to demokracie. Výsledkem dlouholetých příprav Dk je sešitek z února 1990, který byl připravován dlouhou dobu existence Klubu, a mohl proto vyjít již dva měsíce po sametové revoluci. Od té doby ho můžeme rozdávat jako základní informaci o cílech a smyslu Dk; důležitá jsou pravidelná měsíční setkání, vydávání Dk-Dialogu od r. 1991 a jeho anglické verze od r. 1994, stanoviska i demokratický seminář. Každý zemřelý člen je velkou ztrátou pro Dk, avšak tři připomněl jmenovitě: kol. Josefa Srbeného, který je autorem ideových a spoluautorem všech právních dokumentů Klubu. Kol. František

ka Filauna, který byl od počátku Klubu spolehlivý a přesný, po legalizaci Klubu vykonával funkci hospodáře a kromě toho pomáhal při všech ostatních aktivitách (evidence členů, kontrola adres, rozesílání Dk-Dialogu apod.). Jako třetího uvedl kol. Zdeňka Sudu, který zemřel 21. října 2015 v St. Louis v Missouri (USA). V únoru 1948 odešel do exilu, kde aktivně působil, a po sametové revoluci se vrátil do Československa. Přednášel na Středoevropské univerzitě, na Slezské univerzitě v Opavě, publikoval v angličtině i češtině a vstoupil do Demokratického klubu. Důležitá byla jeho práce v českém rozhlasu, kde redigoval pořad Demokracie v teorii a praxi (materiály z tohoto pořadu se svými poznámkami předal Klubu, ale zatím se jejich zpracování nikdo neujal). V Lido-vých novinách, s kterými také spolupracoval, byla uveřejněna dne 27. 10. 2015 obsáhlejší vzpomínka na něho i jeho dílo. Závěrem kol. Pavlík konstatoval, že se domnívá, že Demokratický klub plní poslání, které si předsevzal, a vyjádřil přesvědčení, že tomu bude tak i nadále.

Zprávu o hospodaření poslala Bc. Jana Procházková písemně.

Dále byla přečtena zpráva revizní komise za nepřítomného kol. Huberta Ma-xu. Upozorňuje v ní na úhrady faktur, které byly provedeny několikrát po lhůtě splatnosti, což by mohlo vést k penalizaci. Závěr ÚRK je však jednoznačný: všechny materiály hospodaření byly předloženy v pořádku a komise doporučuje schválit zprávu o hospodaření bez výhrad.

Diskuse k předneseným zprávám: Kol. Šenarová poznala evropské hnutí a federalisty. Měli bychom se snažit o nadhled, omlazení je důležité. Uvedla, že Sokrates upozorňoval na nebezpečí bezbřehé demokracie – umožní vše i těm, co umí obcházet zákony. Kolik volnosti, tolik povinností; otázka, jak je mladá generace připravená na demokracii, je zajímavým tématem i pro další setkání Dk. Kol. Neudorfllová z Masarykovy spol. zdůraznila nutnost vrátit se k idejím humanitní filosofie. Liberalismus zvl. ekonomie i politiky převálcuje humanitní aspekt. Demokraticky vzdělanou veřejnost potřebujeme ku prospěchu celku. Kol. Strauch – demokracie je reálná tam, kde se lidé naučí demokraticky žít.

Mandátová komise uvedla, že podle prezenční listiny bylo přítomno 34 členů a celkem bylo odevzdáno prezenčně i doručeno poštou do 27. listopadu 92 volebních hlasů.

Schválení úpravy stanov dle NOZ zařizuje kol. Vávra: podle nově přijátého občanského zákoníku ze sdružení vznikly zapsané spolky. Diskutoval se soudcem Městského soudu v Praze, stanovy Dk jsou přijatelné s minimálními změnami, bude třeba upravit pravomoci předsedy, za název Demokratický klub se bude uvádět v oficiálním názvu zkratka z. s. Kdyby to nebylo provedeno, po 1. lednu 2017 by soud činnost Klubu zastavil. V budoucnu bude třeba vnitřní diskuse, statutární orgán a další orgány se musí precizovat podle praxe. Máme na to rok a měsíc, ovšem soudy nejsou příliš jednotné. Městský soud v Praze vychází vstříc, v Brně dělá problémy, navíc je možná i změna občanského zákoníku. Úprava stanov byla schválena všemi přítomnými členy.

Přednáška na téma: „Thomas Hobbes a objevení budoucnosti“, přednášku připravil kol. Miloš Havelka, filosof a sociolog. Bude zveřejněna v Dk-Dialogu.

Přestávka s občerstvením od InBáze. z.s. - Ethnocatering.

Schválení zpráv a usnesení a ohlášení výsledků voleb:

Kol. Friedlaender přečetl usnesení VH. Všechny zprávy i usnesení schválila valná hromada všemi hlasy. Kol. Hainz přečetl výsledky voleb tak, jak je předala volební komise. Jsou přílohou tohoto zápisu.

Pokračování diskuse: V průběhu VH vyvstal požadavek některých členů, aby byli informováni o důležitých diskusích například v politické komisi a mohli se vyjádřit. Není možné čekat dlouho, ale s poznámkou, že je třeba se vyjádřit obratem, např. do tří dnů, by mohla politická komise navrhované texty zveřejnit e-mailem, a potom vzít hlasy širšího spektra členů v úvahu. Toto řešení by přispělo rovněž k větší aktivitě a uplatnění členů, kteří mají o Dk opravdu zájem a nebyli pro následující období zvoleni. Kol. Nováková uvedla v souvislosti s výchovou k demokracii pozvání na konferenci pořádanou společností Člověk v tísni za účasti ministerstva: Výchova k aktivnímu občanství.

USNESENÍ VIII. VALNÉ HROMADY DEMOKRATICKÉHO KLUBU

Valná hromada

I. schvaluje zprávu odstupujícího výboru Dk přednesenou Miroslavem Novákem, Janem Friedlaenderem a Zdeňkem Pavlíkem, dále zprávu o hospodaření Klubu zpracovanou Janou Procházkovou a zprávu ústřední revizní komise zpracovanou Hubertem Maxou a **bere na vědomí** zprávu mandátové a volební komise;

II. ukládá Ústřednímu výboru, aby se po předchozím projednání ve výkonné radě a jejím prostřednictvím zabýval těmito okruhy problematiky:

- 1) svolat schůzi nově zvoleného Ústředního výboru do jednoho měsíce;
- 2) sledovat členská setkání, zejména technické zabezpečení a moderování;
- 3) věnovat pozornost obsahu Dk-Dialogu, jeho distribuci a rozšiřování mimo Klub;
- 4) zvážit možnosti postupného převedení Dk-Dialogu na elektronickou verzi;
- 5) projednávat zahraniční aktivity Dk;
- 6) podle potřeby provádět pravidelnou novelizaci základních dokumentů Klubu;
- 7) pokračovat v činnosti Demokratického semináře a jeho prostřednictvím rozvinout diskusi o demokracii a demokratismu a o činitelích její kvality; k tomuto účelu využívat i přednášek, kulatých stolů a konferencí;
- 8) prostřednictvím politické komise zpracovat další otázky a odpovědi o Demokratickém klubu s cílem vytvoření sborníku s tímto názvem;

III. doporučuje nově zvolenému ÚV podle povahy věci vlastním působením nebo prostřednictvím Výkonné rady

- 1) věnovat maximální úsilí získávání nových členů, zejména mezi mládeží a jejich zapojování do klubových aktivit a funkcí;

- 2) využít webové stránky Klubu k oslovení veřejnosti; vytvořit na nich též rubriku o aktualitách klubové činnosti;
- 3) usilovat o publikaci klubových stanovisek ve veřejném tisku; pověřit jednoho člena výkonné rady funkcí tajemníka a jednoho člena funkcí zapsavatele;
- 4) na základě výsledků voleb počet členů ústředního výboru stanovit na 15, počet náhradníků (kandidátů) na 5 a počet členů ústřední revizní komise na 5 a 2 náhradníky;

IV. vyzývá všechny členy Klubu, aby

- 1) uplatňováním svých názorů v Dk-Dialogu i v klubových diskusích přispěli k teoretickému rozpracování koncepcí demokracie a demokratismu;
- 2) usilovali o spolupráci s veřejnými médii a tím přispěli i k větší popularizaci Klubu a jeho názorů ve společnosti;
- 3) oslovováním svého okolí, zejména mladých lidí, umožnili získání dalších členů a omlazení Klubu i jeho orgánů.

VÝSLEDKY VOLEB NA VIII. VALNÉ HROMADĚ DK

Ústřední výbor

Členové: Branislav Bleha (40; 11.-12.), Ivo Budil (57; 4.); Pavel Černý (40; 11.-12.); Jan Friedlaender (63; 2.); Philip Armin Hainz (50; 6.); Soňa Chalupová (53; 5.); Petr Jirásek (46; 9.); Zdeněk Kalvach (49; 7.); Josef Kandert (36; 14.-15.); Ludmila Kaprasová (36; 14.-15.); Jiřina Kocourková (60; 3.); Edvard Outrata (41; 10.); Zdeněk Pavlík (77; 1.); Ivan Vávra (38; 13.); Ondřej Wagner (47; 8.);

Kandidáti: Petr Hlaváček (34; 16.-17.); Magdalena Mikesková (34; 16.-17.); Ivan Sládek (30; 18.); Křesimir Žigić (27; 19.); Lukáš Kovanda (26; 20.);

Ústřední revizní komise

Členové: Břetislav Fajkus (50; 4.); Hubert Maxa (62; 1.); Leona Stašová (54; 2.-3.); Jiřina Šleichrtová (54; 2.-3.); Jiří Vavřinka (49; 5.);

Kandidáti: Václav Kotyk (30; 6.); Petr Neugebauer (26; 7.)

OZNÁMENÍ PRO ČLENY, KTEŘÍ CHTĚJÍ BÝT (VÍCE) AKTIVNÍ

Každému, kdo chce diskutovat o aktivitách Demokratického klubu, přinášet nové názory a návrhy: ozvěte se nám prosím co nejdříve na adresu dklub@volny.cz, nejlépe do konce měsíce, a budeme Vás moci informovat e-mailem o nových stanoviskách klubu a dalších tématech a očekávat Vaši zpětnou vazbu.

Redakce

POLSKO A EVROPA ANEB CO JE DEMOKRACIE

Bezprostředně po polských parlamentních volbách, v nichž strana Právo a spravedlnost dosáhla absolutního vítězství, učinila nová polská vláda rozhodné kroky k ovládnutí veřejnoprávních médií a ke změnám v Ústavním soudu umožňujícím ochromení jeho činnosti resp. jeho rozhodování konformní s cíli vlády. Ocitla se tak ve sporu s Evropskou komisí a Evropským parlamentem, které v těchto krocích spatřují ústup od hodnot, na nichž je dle Lisabonské smlouvy i základních smluv předchozích založena Evropská unie.

Ve chvíli, kdy vzniká tento text, se příslušná jednání teprve rozbíhají. Není však obtížné předpovědět jejich výsledek. Zcela určitě nedojde k potrestání Polska, a to z následujících důvodů:

1. Text smluv vyžaduje od členských zemí vytváření demokratických a právních států respektujících základní lidská práva a svobody. Nepřistupuje však k podrobné specifikaci demokraticky konformního postavení Ústavního soudu ani veřejnoprávních médií. Právní pozitivisté mohou tedy tvrdit, že žádný unijní princip není porušen.

2. I kdyby u hodnocení situace v Polsku iuspozitivisté nepřevládali, je tu prostá skutečnost, že pro jakékoli sankce by muselo hlasovat všech n-1 zbývajících zemí. To však nemůže nastat, neboť Maďarsko, jež hrubě porušuje demokratická pravidla a jehož vůdce liberální demokracii výslovně odmítá, žádné sankce nepřipustí.

3. Kromě toho může řada členských států dávat přednost udržení jednoty všech současných členů Unie před dodržováním základních principů.

4. Argumenty proti vládě PiS budou oslabeny tím, že i za předchozí vlády docházelo k prohřeškům proti unijním principům.

Avšak ani skutečnost, že o výsledku sporu v podobě jeho neřešení nelze pochybovat, nám nebrání v zaujetí stanoviska k předmětu sporu. Především proto, že se vlna tak zvané neliberální demokracie, valící se Evropou z jejího středovýchodu a tlačená z jejího východu, zcela jistě brzy objeví i u našich dveří. K tomu je však třeba dosáhnout jisté shody o tom, co je to demokracie a s čím je neslučitelná.

Žádná „oficiální“ akceptovaná definice demokracie mi není známa. Pak je třeba vycházet z překladu tohoto řeckého výrazu. Jelikož démos znamená lid a kratein vládnouti, zní český překlad nesporně jako lidovláda, případně vláda lidu. To je třeba mít vždy na paměti, neboť mnozí považují demokracii za vládu většiny. To je ovšem záměna části s celkem. Vládu většiny bychom museli nazývat pleokracií (pléon = většina). Je samozřejmé, že mají-li občané na projednávanou záležitost, např. návrh zákona, různé názory (a tak je tomu téměř vždy), je správné, aby bylo přijato řešení, jež prosazuje většina. Leč s jednou důležitou podmínkou: nesmí být v rozporu s ústavou země, s mezinárodními smlouvami, které stát uzavřel, a s jinými nadřazenými normami, přičemž pro řadu zásadních rozhodnutí se vyžaduje existence kvalifikované většiny, často podstatně vyšší než většiny prosté. Tato podmínka představuje účast menšiny na

vládě, ať již jde o menšinu politickou, etnickou, sociální či jakoukoli jinou. Je současně ochranou menšin, které by při čisté pleokracii mohly být vystaveny třeba i legální fyzické likvidaci. Něčemu podobnému brání listiny základních práv a svobod, jež jsou součástí ústavního pořádku a jejichž uplatňování vyžaduje Lisabonská smlouva.

Chápání demokracie jakožto vlády většiny se projevuje zcela logicky tím, že i řada významných autorů považuje za postačující pro přiznání statutu demokratického státu pořádání voleb zastupitelů. Deficity v čemkoli dalším pak odkazují do „nízké kvality demokracie“, „nízké míry demokratismu“ apod. Odpovídá to ovšem jakémusi úřednickému chápání demokracie, zkrátka a dobře, každý smí do urny vložit obálku se svým hlasem. Podle mne však musíme trvat na tom, aby hlasující měli možnost získat veškeré informace o minulé činnosti i programech kandidátů či kandidujících uskupení a aby směly kandidovat veškeré demokratické subjekty, které si to přejí. Dále je pak zapotřebí vysoký stupeň jistoty, že přijatá rozhodnutí budou nezkresleně uplatňována v životě společnosti, že tedy bude existovat vláda práva. Teprve při splnění těchto podmínek včetně respektování ústavnosti a základních práv a svobod může být směřování hlasu voliče v souladu s jeho politickou vůlí, a lze tedy hovořit o demokracii, jinak se volby stávají zbytečným nákladným technickým aktem. Domnívám se tudíž, že Fareed Zakaria nazývá absenci práv a svobod neliberální demokracií zbytečně. Slovo demokracie by se v takovém případě nemělo vůbec použít. Demokracie může být pouze liberální.

Pro hodnocení systémů jednotlivých zemí vzniká ovšem potíž tím, že se sotva bude vyskytovat země, kde všechny podmínky z oblasti práv a svobod budou splněny na sto procent. Vyskytne se celá škála jejich narušení, od drobných defektů (Severní Amerika, severní a západní Evropa) až po jejich úplnou absenci (Severní Korea). Vzniká otázka, jak velkého narušení je třeba, aby země byla hodnocena jako nedemokratická. Obávám se, že obecnou odpověď zformulovat nelze. Potom je ovšem třeba, jakkoli nemilujeme příliš podrobné právní instituty, abychom pro řešení sporů podobných onomu polskému měli v právu zakotvený seznam minimálních demokratických standardů k dispozici.

V případě současného sporu jsme konfrontováni s dvojím vážným narušením demokratických principů v Polsku. Ochromení Ústavního soudu či jeho faktické podřízení parlamentu či vládě je popřením zásady vyvažování a vzájemné kontroly jednotlivých složek moci. Za takové situace může parlamentní většina a vláda uzákonit cokoli bez ohledu na to, zda to je či není v souladu s ústavou, mezinárodními smlouvami apod. Jde o jasný přechod od demokracie k tyranii většiny, k pleokracii. V této souvislosti zaznamenal náš tisk pozoruhodný výrok jednoho člena nové polské vlády: „Vůle lidu má přednost před zákonem“. Demokrat musí taková slova rozhořčeně odmítnout a musí hájit myšlenku Marka Tullia Cicérona, již u nás vždy zdůrazňoval ústavní soudce V. Cepl: „Je třeba nikoli vláda většiny, ale vláda práva“. Přesnější by bylo říci, že vláda většiny musí být podřízena vládě práva, teprve v této podobě souzní s demokracií. V případě ústavních soudů to znamená po-

žadovat, aby v těchto sborech zasedali soudci, u nichž v jejich rozhodování převládá věrnost právu nad jejich politickými preferencemi. Způsoby jmenování těchto soudců jsou v různých zemích různé a je dobré si uvědomit, že není žádný, jenž by přinášel jistotu dobrého výsledku. Volbou způsobu lze na nejvyšší zvýšit jeho pravděpodobnost.

Druhým, neméně závažným prohřeškem proti demokracii, je jmenování nových generálních ředitelů veřejnoprávních médií novou vládou. Pro ilustraci důležitosti této věci zde musím vzpomenout, jak nás v roce 1988 sousedka na chalupě, hodná a milá paní, uvítala zděšená s otázkou: „Co říkáte tomu, že ti chartisté zapalují cukrovary?“. Snažili jsme se ji přesvědčit, že to není pravda, ale ona setrvala na svém: „Je to pravda, říkali to v televizi“. Veřejnoprávní média jsou velmi účinná zbraň v politickém boji, jejich řízení nelze v demokracii svěřit vítězům voleb, neboť tím se s největší pravděpodobností prodlouží mandát vítězů na více volebních období, což je v hrubém rozporu s ústavou. Volba vedoucích mediálními radami, jako např. v ČR, sice nezaručuje jiný výsledek, ale střídání rad neváže na volební období a umožňuje tak alespoň odklad promítnutí volebních výsledků. Je však třeba hledat způsob, jak zajistit maximální nezávislost řízení médií na výsledcích voleb.

Na závěr ještě dvě poznámky: je zřejmé, že k negaci demokracie ze strany ústavního soudu či veřejnoprávních médií nemusí docházet jen tím, že se stanou pomocníkem vládní většiny, stejně tak mohou stranit opozici. I proti tomu je třeba bojovat. Kromě toho je u ústavních soudů nebezpečí, že se budou snažit rozhodovat nejen ústavně právní, ale i politické kauzy, čímž by překračovaly svůj mandát, ať již ve prospěch vlády či opozice. Také tím by byla demokratická pravidla porušována.

Druhá poznámka se týká výsledků demokratického vládnutí. Ani vzorné plnění všech náležitostí demokracie nezaručuje good governance, tedy dobré vládnutí, pokud ve společnosti není dostatečná hladina morálky a vědomostí. V takovém případě nelze tvrdit, že nejde o demokracii, jenže ta nebývá společnosti ku prospěchu, a většina nakonec svým hlasem demokracii odstraní (dle Cicerona přejde v ochlokracii, tedy vládu luzy, následuje monarchie, a teprve pak může přijít demokracie). I tomu by bylo možno předcházet, leč každý pokus o omezení vyslovené amorality a ignorance v politické hře bude zcela určitě smeten politickou korektností současného lidstva.

Jan Friedlaender, leden 2016

KDO JE KDO Z DEMOKRATICKÉHO KLUBU (49)

Strauch Bohuslav, Doc., RNDr., CSc. (nar. 22. 12. 1929 v Polici nad Metují), chemik, otec Bohuslav (1894–1965), kožešník a kloboučník, matka Hedvika roz. Koláčná (1895–1952), v domácnosti; manželka Jurina, roz. Heželyová (1932–2013) dětská lékařka; synové Jiří (1960–1981), Martin (1964), vnuci Martin (1994), Ondřej (1997). **Nyní:** v důchodu, Spektroskopická společnost JMM (čestný člen), Svaz PTP –

TNP ČR (člen redakce Zpravodaje PTP), Svojsíkův oddíl Junáka, kronikář a správce internetových stránek. **Krédo:** Být připraven a sloužit dobré věci. **ZÁJMY:** historie, příroda a skauting, výtvarné umění a hudba. **P:** Asistent katedry anorganické chemie MFF UK (od 1957), následně odborný asistent na katedře anorg. chemie na PřF UK, docent (1990). Na PřF UK založil obor molekulové spektroskopie a působil zde až do odchodu do důchodu. Dosud činný jako emeritní učitel. **Ž:** Skautem od r. 1938, 1940 až 1945 člen čtenářského klubu Mladého hlasatele a vedoucí tajné skautské družiny. Po osvobození člen Junáka až do jeho zrušení, absolvent lesní školy M. Fanderlika. Studium na PřF UK (1949–1951, obory přírodopis a chemie) přerušeno povolávacím rozkazem nástupu k 4. praporu PTP. Následně 2 roky a 5 měsíců horníkem na dole Ludvík – OKD (později Fučík III). Po ukončení služby u PTP dělníkem v cihelně (6 měsíců). V době vojenské služby rodina perzekvována – rodiče, bratr a strýc vězněni, matka spáchala ve vězení sebevraždu (1952). Pokračoval ve studiu na MFF UK (1954–1957) na oboru chemie. Od roku 1955 pokusy o rehabilitaci příbuzných jen částečně úspěšné (otci snížen trest z 10 na 5 let, bratrovi z 12,5 roku na 7 let; rehabilitace strýce se nezdařila). Studijní cesty do NDR (Inst. für Spezielle Anal. Chemie TU Dresden), NSR (Universita v Dortmundu), SSSR (Novosibirsk), Belgie, Francie, Velká Británie, Finsko. Jako spoluautor gymnaziálních učebnic chemie učil 12 let na gymnáziích a jeden rok na Deutsche Schule Prag (pracující senior). Ve spektroskopické společnosti vedl odbornou skupinu vibrační spektroskopie a byl členem výboru společnosti. **POL:** Nestraníkem po celý život, v r. 1968, spolu se Zd. Pavlíkem, jako člen ZV ROH PřF UK se zasazoval o rehabilitace kolegů a obrodu oboru. Členem Dk od počátku 90. let; člen Svazu PTP ČR (člen redakce Zpravodaje PTP), člen Svojsíkova oddílu. **V:** stříbrný odznak PřF UK, několik vyznamenání z UK Praha, skautská vyznamenání, medaile Jana Marci, čestný člen Spektroskopické společnosti JMM. **D:** odborná sdělení a články z oboru, spoluautor monografií – kapitoly z Infračervené spektroskopie a laserové Ramanovy Spektroskopie – česky, též edice v Anglii, spoluautor gymnaziálních učebnic. Publikuje ve Zpravodaji PTP, Bulletin spektroskopické společnosti, internet. str. Svojsíkova oddílu, regionál. tisk. J. Nassler, B. Strauch: Enciclopedia internazionale di chimica, vol. X. Zolfo, S (síra), vol. XXIV. Rame, Cu (měď); Edizioni Pem, Roma 1970. Horák M., Papoušek D. a kol. Infračervená spektra a struktura molekul. Academia, Praha, 1976. Nové směry v analytické chemii III., J. Zýka (uspořadatel); B. Strauch: kap. Možnosti laserové Ramanovy spektrometrie, SNTL, Praha, 1988. Nové směry v analytické chemii IV, J. Zýka (uspořadatel); B. Strauch: kap. Infračervená spektroskopie s Fourierovou transformací, SNTL, Praha, 1988. Instrumentation in Analytical Chemistry, vol. 2, edit. J. Zýka, cap. 11 - Fourier-Transform infrared spectroscopy, cap. 12 - Laser Raman spectrometry. Ellis Horwood, Chichester, West Sussex, England 1994, Chemie (obecná a anor-

ganická) pro gymnázia, kolektiv autorů, SPN – pedagogické nakladatelství, Praha 1984, několik vydání. Přehled středoškolské chemie, kolektiv autorů, SPN – pedagogické nakladatelství, Praha 1990, 1995, 1999. Chemie pro gymnázia v testových úlohách, kolektiv autorů. SPN – pedagogické nakladatelství, Praha 1998. **SA:** Práčská 2593/85, 10600 Praha 10, tel. 272653402, mobil: 602875738; e-mail: bohuslav.strauch@seznam.cz

ADVENTNÍ VÝZVA

Tato výzva vznikla v Kolegiu Paměti národa krátce po 17. listopadu 2015. Reaguje na události, k nimž v posledních měsících dochází nejen v Praze a naší zemi, ale po celé Evropě. Varuje před zneužitím obav z uprchlické krize, situace v Rusku a z rozdělení naší společnosti. Prvními signatáři se stali českoslovenští veteráni druhé světové války, odbojáři, přeživší oběti holokaustu, bývalí političtí vězni a disidenti z doby komunistické totality. Prohlášení Adventní výzvy považují za postoj. Její text není návodem, jak se má mezinárodní situace řešit, ale jakých idejí bychom se měli při hledání řešení přidržet. Autoři žádají každého, kdo s výzvou souhlasí, aby se pod ni připojil svým jménem. Děkujeme.

My, kdo jsme podepsáni pod touto výzvou, varujeme před nebezpečím, kterému je naše společnost vystavena. Opět nás nejen okolnosti, ale i falešní vůdci rozdělují na dva tábory stojící proti sobě. Cílem naší výzvy je varovat před opakováním toho, co jsme prožili ve 20. století, a relativizováním hodnot, za které bojovali, trpěli a umírali naši blízcí a přátelé.

Se znepokojením sledujeme nenávist, agresivitu a fašizující tendence nemalé části společnosti. Jsme znechuceni davovostí těch, kdo propadají vzteklému nacionalismu, provolávají hesla „Čechy Čechům“, „Smrt kolaborantům“ a nosí šibenice nad hlavami na znamení pomsty. Tito lidé se prohlašují za vlastence. Skutečné vlastenectví je však spojeno s humanistickou tradicí T. G. Masaryka, s úctou k demokracii a svobodě, kterou si tento národ vybojoval v obou světových válkách a v období komunistické totality.

Neumíme zastavit migraci. Lidé hledající bezpečí a lepší život se vydávají na cesty a prosí o pomoc. Známe to z doby před druhou světovou válkou, během ní i po ní. Apelujeme na vás všechny, abyste zachovávali humanistické postoje: být nablízku trpícím a snažit se jim pomoci. Nelze vyloučit, že s uprchlíky přicházejí do Evropy i nepřátelé a zločinci, kteří chtějí zneužít naši pohostinnost. Prověřovat migranty je sice složité, ale možné. Apelujeme na představitele EU, aby jednali rychle a s úctou k lidskému životu. Vyzýváme politiky, aby naši zemi neizolovali, ale hledali s našimi spojenci účinné řešení uprchlické krize a čelili hrozbám teroristických útoků. Ovšemže si nepřejeme v Evropě zavádění práva šaría. Ovšemže požadujeme od těch, komu nabízíme azyl, aby přijali za své respekt a úctu ke svobodě druhého.

Vyzýváme politiky, aby nezavírali oči před anexí cizích území a jiným porušováním mezinárodního práva. Varujeme před ruským nacionalismem, propagandou a znevažováním vítězství nad komunismem.

Braňme se populismům, kteří navádějí k násilí a netoleranci. Nenechme si vnutit naruby převrácené vlastenectví a nacionalismus. Advent je podle křesťanské tradice dobou očekávání a naděje. Terorismu, násilí a demagogii dokážeme čelit tehdy, vrátíme-li se k hodnotám, které náš národ učinily významným – k obraně základních lidských práv, svobody a demokracie.

VÍTE, ŽE...

...Klub na obranu demokracie má zajímavé aktuality na svých stránkách: <http://klubod.cz/>

...Vyšlo další číslo Dk-Dialogu v angličtině, č. XXI/1, 2016, můžete si ho přečíst i na webu Dk.

Jitka Nováková

VÝZVA HOSPODÁŘKY DK

Vážené členky, vážení členové,

k tomuto číslu Dk-Dialogu je přiložena složenka na úhradu členských příspěvků za rok 2016. Pro snazší identifikaci platby zejména zaslání přímo převodem z Vašeho bankovního nebo spořitelního účtu uveďte jako variabilní symbol své členské číslo (je na Vaší legitimaci nebo na této obálce); číslo klubového účtu v České spořitelně je na složence i v tiráži tohoto bulletinu. S plněním své členské povinnosti neotálejte. Použijte této příležitosti též k tomu, abyste event vyrovnali dlužnou částku za minulá léta. S dalšími čísly Dk-Dialogu budeme zasílat upozornění členům, kteří opomněli zaplatit příspěvky za minulá léta. Nechceme přistoupit k tomu, abychom těmto členům ukončili členství, neboť si vážíme každého člena, který se svým podpisem na přihlášce zavázal podporovat a šířit ideu Demokratického klubu. Výši členského příspěvku si každý vypočítává sám a způsob výpočtu byl publikován v Dk-Dialogu č. 2 / 2013, str. 15. Vychází přitom z průměrného příjmu a je doporučena minimální částka. Pokud někdo průměrného příjmu nedosahuje, může si příspěvek upravit. Doporučené minimum je pro členy bez vlastního příjmu (studenti, ženy v domácnosti a nepracující důchodci) 100 Kč ročně a pro ostatní výdělečně činné členy 500 Kč ročně. Osoby starší 80 let platí příspěvky pouze dobrovolně.

Financování aktivit Klubu pouze z příspěvků jeho členů má velký význam z hlediska zachování politické nezávislosti Klubu. Zároveň však platí, že členové, kteří tuto svoji jedinou povinnost neplní, jsou sponzorováni ostatními členy, kteří příspěvky pravidelně platí.

Jana Procházková, hospodářka Klubu

Z ČINNOSTI DEMOKRATICKÉHO KLUBU

Také v dalších měsících pokračovala pravidelná setkání členů a přátel Klubu k aktuálním politickým otázkám s tématy: Vztah k minulosti jako ukazatel kvality demokracie nebo Výchova k demokracii v rodině, Role agrární strany při založení Československa a spolkový život - Sokol a Orel, legionáři a demokratické tradice první republiky, Česká republika v globální ekonomice, Vliv Republikánské strany malorolnického a venkovského lidu na rozvoj venkova (Agrárníků) v období první republiky a důvody znemožnění její existence po roce 1945.

POZVÁNKA

na setkání dne 17. května 2016 (třetí úterý v měsíci) v 17 hod. v Měšťanské besedě v Praze (CEVRO Institut – vysoká škola), Jungmannova 17, Praha 1, místnost č. 206 (2. patro): Skauting jako světové hnutí a Vojenské tábory nucených prací – PTP. Pozvánky na tato setkání zasíláme pouze elektronicky. Pokud je nedostáváte, nemáme Vaši e-mailovou adresu. Můžete je najít také na webu Dk.

Oznámení pro členy Dk, kteří chtějí dostávat Dk-Dialog pouze elektronicky: prosím, oznamte nám své přání obratem na adresu dklub@volny.cz. Děkujeme.

Vydavatel: Demokratický klub, Františka Křížka 1, 170 00 Praha 7.

Telefonní číslo: 221 506 733 (též záznamník);

e-mail: dklub@volny.cz, webová stránka: <http://www.demokratickyklub.cz>

Demokratický klub můžete sledovat i na Facebooku a na Twitteru.

Bankovní spojení Demokratického klubu: Česká spořitelna, a.s., pobočka č. 01/103, Praha 1,

Rytiřská 29, číslo účtu 1923868339/0800

IBAN CZ 76 0800 0019 2386 8339 SWIFT GIBACZPX

Redakční rada: Zdeněk Kalvach (odpovědný redaktor), Radovan Jelínek, Josef Kandert, Jitka Nováková a Zdeněk Pavlík

Podávání novinových zásilek povoleno Ředitelstvím pošt Praha čj. NP 2471/93 ze dne 20. 12. 1993. Registrováno Ministerstvem kultury ČR pod č. 6759.

Příspěvky jednotlivých autorů, členů i nečlenů Dk, nemusejí vyjadřovat názory Klubu. Tyto jsou vyjádřeny pouze v oficiálních (číslovaných) stanoviskách Demokratického klubu.